

Zona de nidificació d'orenetes

Casserres

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Casserres
Alçada: 620

Coordenades:

Latitud: 42.01368
Longitud: 1.84158
UTM Est (X): 404082
UTM Nord (Y): 4651944

Classificació

Número de fitxa 08049-210
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Decret 2/2008 de 15 d'abril
Accés Fàcil
Ús actual: Altres
Titularitat Privada
Titular: varis propietaris
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dc., 04/07/2012 - 02:00

Descripció

En diferents indrets del municipi, ja sigui en cases del nucli urbà o per les diferents masies, es poden observar colònies de les espècies oreneta cuablanca (*Delichon urbica*) i l'oreneta vulgar (*Hirundo rustica*), ambdues protegides, que hi nidifiquen.

La primera d'elles, es diferencia de les altres orenetes europees pel seu carpó blanc. Les parts inferiors són

blanques i el cap, l'esquena, les ales i la cua són d'un color negre blavós. Les potes i els peus són curts i emplomats de color blanc. Les orenetes més joves, poden tenir un color grisós pels costats del pit que es va tornant blanc a mida que esdevenen adultes. El niu que construeix, té una forma hemisfèrica, amb una obertura circular normalment situada a la part superior. Aquesta obertura tan petita permet defensar el niu d'intrusos i evitar que l'ocupin altres ocells com els pardals. Tan el mascle com la femella s'esmeren en la seva construcció amb continus viatges a les rieres i camps on troben el fang necessari per bastir el niu. Quan plou es pot observar a altres orenetes ajudant a la construcció de nius. De fet aprofiten el fang que els proporciona la pluja i al mateix temps eviten a altres parelles d'orenetes una pèrdua de temps i esforços inútils. Les boletes de fang es barregen amb la saliva que ho transforma en una mena de ciment. Mentre que d'altres transporten els materials, la futura mare va donant forma al niu i el poleix fregant les seves plomes per eliminar qualsevol rugositat que pogués ferir els petits un cop sortits del niu. La terra barrejada amb palla, pels i altres elements cohesionants enforteix les parets del niu; a l'interior s'hi col·loquen plomes. Aquests nius es poden observar en els ràfecs de les teulades, en balconades, volanderes, bigues de fusta, i també en penya - segats. En el cas del nucli urbà de Casserres, aquesta espècie ha escollit els ràfecs d'algunes cases del carrer de les Creus, la plaça de Santa Maria, el Camí de Cardona o el carrer Bons Aires. Pel que fa a l'oreneteta vulgar sovint nidifica sota coberts dels diferents annexes de les cases de pagès, és de color blau-negrós per sobre amb reflexes metàl·lics que contrasten amb el sota blanquinós i coll rogenic. La silueta d'aquest ocell és molt elegant amb una cua en forma de forca molt accentuada amb taques blanques a l'extrem. Els nius construïts, tenen forma de copa de 22 cm de diàmetre, i uns 11 a 15 cm de profunditat fets amb fang, palla i pèls de bestiar.

Observacions:

A l'hora d'intervenir per a solucionar conflictes de salubritat originats per aquestes espècies, sobretot per la cuablanca que és la que nidifica en els ràfecs de les cases del nucli urbà, cal informar als propietaris que es poden posar planxes protectores per que no embrutin, que es poden netejar quan l'oreneteta torna a l'Àfrica. En cas de voler retirar algun niu conflictiu tindrà l'obligació de sol·licitar un permís al Departament de Medi ambient de la Generalitat de Catalunya

Història

Durant l'època de cria les podem trobar repartides per tot Europa, el nord-oest d'Àfrica, l'Àsia Central, la meitat nord d'Àsia amb l'excepció del nord de Sibèria. A la tardor emprenen el viatge cap a l'Àfrica subsahariana i la Península de Malàisia, les dues grans regions d'hivernada. A Catalunya nidifica al 95% del territori, i comença a arribar a la segona quinzena de març iniciant el seu retorn a finals d'agost, tot i que hom acostuma a veure'n fins a la primera quinzena de novembre. L'oreneteta cuablanca s'alimenta d'insectes voladors: mosques, mosquits i pugons que a diferència de l'oreneteta vulgar són caçats durant el vol a molt més alçada. El seu règim alimentari i els beneficis que comporten a l'home han desembocat en la protecció legal de l'espècie, tant a nivell nacional, com estatal i internacional.

Bibliografia

ANDINO, Héctor et alii (2005). Atlas dels ocells nidificants del Maresme. Andino, H; Badosa, E; Clarabuch, O i Llebaria, C. editors. Barcelona.
ARDLEY, Neil (1979). Las aves. Editorial Fontalba. Barcelona.
BOSCH MARTÍNEZ, Laura (2005). Primer cens dels nius d'oreneteta vulgar (*Hirundo rustica*), Cabrils (El Maresme). Inèdit.
BOSCH MARTÍNEZ, Laura (2005). Primer cens dels nius d'oreneteta cuablanca (*Delichon urbica*), Cabrils (El Maresme). Inèdit.

